

ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

«Καταγραφή της δυνατότητας εργαστηριακού ελέγχου τροφιμογενών/υδατογενών νοσημάτων που δεν επιτηρούνται μέσω του Συστήματος Υποχρεωτικής Δήλωσης Νοσημάτων στα νοσοκομεία της χώρας και αριθμός θετικών εξετάσεων για καθένα από αυτά, το έτος 2025»

- Η δυνατότητα εργαστηριακού ελέγχου των νοσοκομείων, με καλλιέργεια κλινικού δείγματος, όσον αφορά την *Yersinia enterocolitica* ήταν υψηλή (65,2%)
- Η δυνατότητα εργαστηριακού ελέγχου ήταν υψηλή για *Giardia lamblia* (85,9%) και *Entamoeba histolytica* (82,6%) και χαμηλότερη για *Cryptosporidium parvum* (59,8%)
- Για άλλα παθογόνα, όπως οι τοξίνες *S. aureus*, *B. cereus*, *Cl. perfringens* διαπιστώθηκε ότι δεν υπήρχε δυνατότητα εργαστηριακού ελέγχου
- Η δυνατότητα εργαστηριακού ελέγχου για Norovirus με ανίχνευση αντιγόνου στα κόπρανα ήταν χαμηλή (16,3%)

1. Εισαγωγή

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του Τμήματος Τροφιμογενών/Υδατογενών Νοσημάτων και Ασφάλειας Τροφίμων της Διεύθυνσης Επιδημιολογικής Επιτήρησης και Πρόληψης Μεταδοτικών Νοσημάτων ζητήθηκαν αναδρομικά από τα μικροβιολογικά εργαστήρια της χώρας, πληροφορίες για τη δυνατότητα εργαστηριακού ελέγχου των παθογόνων που προκαλούν τροφιμογενή/υδατογενή νοσήματα και δεν επιτηρούνται μέσω του Συστήματος Υποχρεωτικής Δήλωσης Νοσημάτων (ΣΥΔΝ), εντός του έτους 2025.

2. Μέθοδος - Συλλογή της πληροφορίας

Το πρώτο τρίμηνο του 2026 στάλθηκε ηλεκτρονικά στους διευθυντές των μικροβιολογικών εργαστηρίων των γενικών νοσοκομείων της χώρας¹, ένα δομημένο ερωτηματολόγιο προς συμπλήρωση. Οι πληροφορίες που ζητήθηκαν, μεταξύ άλλων, ήταν η ύπαρξη ή όχι δυνατότητας εργαστηριακού ελέγχου για τα κυριότερα παθογόνα που προκαλούν τροφιογενή νοσήματα που δεν επιτηρούνται μέσω του ΣΥΔΝ. Συγκεκριμένα, ζητήθηκε αν υπάρχει δυνατότητα:

Α) διενέργειας καλλιέργειας κοπράνων για *Yersinia enterocolitica*,

Β) ανίχνευσης τοξίνης *Staphylococcus aureus*, *Bacillus cereus*, *Clostridium perfringens*,

Γ) διενέργειας παρασιτολογικής εξέτασης κοπράνων για *Giardia lamblia*, *Cryptosporidium parvum*, *Entamoeba histolytica* και

Δ) ανίχνευσης αντιγόνου των ιών *Rotavirus*, *Adenovirus*, *Norovirus* στα κόπρανα.

Επίσης, ζητήθηκε ο αριθμός θετικών εξετάσεων για καθένα από τα παθογόνα αυτά εντός του 2025.

3. Αποτελέσματα

Από τα 115 νοσοκομεία στα οποία απευθυνθήκαμε απάντησαν τα μικροβιολογικά εργαστήρια των 92 νοσοκομείων (ποσοστό απόκρισης: 80%).

3.1. *Yersinia enterocolitica*

Από τα 92 νοσοκομεία που απάντησαν, τα 60 (65,2%) είχαν τη δυνατότητα εργαστηριακής διάγνωσης *Yersinia enterocolitica* με καλλιέργεια κοπράνων. Από αυτά:

- 49 (81,7%) ανέφεραν ότι δεν είχαν καμία θετική καλλιέργεια κοπράνων το 2025

- 10 (16,7%) ανέφεραν ότι είχαν συνολικά 18 θετικές καλλιέργειες κοπράνων για *Yersinia enterocolitica*.

¹ Δε συμπεριλήφθησαν τα ψυχιατρικά νοσοκομεία, καθώς και τα ειδικά νοσοκομεία που δεν έχουν παθολογική κλινική.

- 1 (1,7%) ανέφερε ότι ήταν άγνωστος ο αριθμός των θετικών καλλιιεργειών κοπράνων το 2025

3.2. *Staphylococcus aureus*

Από τα 92 νοσοκομεία που απάντησαν, κανένα δεν είχε δυνατότητα εργαστηριακού ελέγχου για ανίχνευση τοξίνης *Staphylococcus aureus*.

3.3. *Bacillus cereus*

Από τα 92 νοσοκομεία που απάντησαν, κανένα δεν είχε δυνατότητα εργαστηριακού ελέγχου για ανίχνευση τοξίνης *Bacillus cereus*.

3.4. *Clostridium perfringens*

Από τα 92 νοσοκομεία που απάντησαν, κανένα δεν είχε δυνατότητα εργαστηριακού ελέγχου για ανίχνευση τοξίνης *Clostridium perfringens*.

3.5. *Giardia lamblia*

Από τα 92 νοσοκομεία που απάντησαν, τα 79 (85,9%) είχαν τη δυνατότητα εργαστηριακού ελέγχου για *Giardia lamblia* με παρασιτολογική εξέταση κοπράνων.

Από αυτά:

- 54 (68,3%) ανέφεραν ότι δεν είχαν καμία θετική παρασιτολογική εξέταση κοπράνων το 2025 για *Giardia lamblia*

- 25 (31,6%) νοσοκομεία ανέφεραν ότι είχαν συνολικά 89 θετικές παρασιτολογικές εξετάσεις κοπράνων για *Giardia lamblia*

3.6. *Cryptosporidium parvum*

Από τα 92 νοσοκομεία που απάντησαν, τα 55 (59,8%) είχαν τη δυνατότητα εργαστηριακού ελέγχου για *Cryptosporidium parvum* με παρασιτολογική εξέταση κοπράνων. Από αυτά:

- 46 (83,6%) ανέφεραν ότι δεν είχαν καμία θετική παρασιτολογική εξέταση κοπράνων το 2025 για *Cryptosporidium parvum*

- 9 (16,4%) νοσοκομεία ανέφεραν ότι είχαν συνολικά 34 θετικές παρασιτολογικές εξετάσεις κοπράνων για *Cryptosporidium parvum*

3.7. *Entamoeba histolytica*

Από τα 92 νοσοκομεία που απάντησαν, τα 76 (82,6%) είχαν τη δυνατότητα εργαστηριακού ελέγχου *Entamoeba histolytica* με παρασιτολογική εξέταση κοπράνων. Από αυτά:

- 66 (86,8%) ανέφεραν ότι δεν είχαν καμία θετική παρασιτολογική εξέταση κοπράνων το 2025 για *Entamoeba histolytica*
- 10 (13,1%) νοσοκομεία ανέφεραν ότι είχαν συνολικά 32 θετικές παρασιτολογικές εξετάσεις κοπράνων για *Entamoeba histolytica*

3.8. *Rotavirus*

Από τα 92 νοσοκομεία που απάντησαν, τα 28 (30,4%) είχαν τη δυνατότητα εργαστηριακού ελέγχου για *Rotavirus*, με ανίχνευση του αντιγόνου του ιού σε κόπρανα. Από αυτά:

- 3 (10,7%) ανέφεραν ότι δεν ανίχνευσαν τον ιό το 2025
- 24 (85,7%) νοσοκομεία ανέφεραν ότι είχαν συνολικά 617 θετικές εξετάσεις αντιγόνου του *Rotavirus* σε κόπρανα.
- 1 (3,6%) νοσοκομείο ανέφερε ότι ήταν άγνωστος ο αριθμός θετικών εξετάσεων αντιγόνου του *Rotavirus* σε κόπρανα.

3.9. *Adenovirus*

Από τα 92 νοσοκομεία που απάντησαν, τα 26 (28,3%) είχαν τη δυνατότητα εργαστηριακού ελέγχου για *Adenovirus* με ανίχνευση του αντιγόνου του ιού σε κόπρανα. Από αυτά:

- 2 (7,7%) ανέφεραν ότι δεν ανίχνευσαν τον ιό το 2025
- 23 (88,5%) νοσοκομεία ανέφεραν ότι είχαν συνολικά 202 θετικές εξετάσεις αντιγόνου του *Adenovirus* σε κόπρανα
- 1 (3,8%) νοσοκομείο ανέφερε ότι ήταν άγνωστος ο αριθμός θετικών εξετάσεων αντιγόνου του *Adenovirus* σε κόπρανα.

3.10. *Norovirus*

Από τα 92 νοσοκομεία που απάντησαν, τα 15 (16,3%) είχαν τη δυνατότητα εργαστηριακού ελέγχου για *Norovirus* με ανίχνευση του αντιγόνου του ιού σε κόπρανα. Από αυτά:

- 8 (53,3%) ανέφεραν ότι δεν ανίχνευσαν τον ιό το 2025
- 6 (40%) νοσοκομεία ανέφεραν ότι είχαν συνολικά 211 θετικές εξετάσεις αντιγόνου του *Norovirus* σε κόπρανα.
- 1 (6,7%) νοσοκομείο ανέφερε ότι ήταν άγνωστος ο αριθμός θετικών εξετάσεων αντιγόνου του *Norovirus* σε κόπρανα.

4. Συμπέρασμα

Η παρούσα καταγραφή ανέδειξε σημαντικές διαφοροποιήσεις στη δυνατότητα εργαστηριακού ελέγχου παθογόνων τροφιμογενών/υδατογενών νοσημάτων που δεν επιτηρούνται μέσω του ΣΥΔΝ. Η δυνατότητα διάγνωσης νοσημάτων που προκαλούνται από τα προαναφερθέντα παράσιτα φαίνεται ότι είναι υψηλή. Η δυνατότητα ανίχνευσης των προαναφερθέντων ιών ήταν περιορισμένη.

Κανένα από τα νοσοκομεία που συμμετείχαν δεν διέθετε δυνατότητα ανίχνευσης τοξινών των *Staphylococcus aureus*, *Bacillus cereus* και *Clostridium perfringens*, παρά τη σημασία τους όπως φαίνεται και από τη διεθνή βιβλιογραφία ως αιτιολογικών παραγόντων τροφιμογενών νοσημάτων.

Τα ευρήματα υπογραμμίζουν την ανάγκη ενίσχυσης της δυνατότητας εργαστηριακού ελέγχου των νοσοκομείων, ιδιαίτερα για παθογόνα με περιορισμένη διαγνωστική κάλυψη, με στόχο τη βελτίωση της επιδημιολογικής επιτήρησης και της δημόσιας υγείας.

Τμήμα Τροφιμογενών/Υδατογενών Νοσημάτων και Ασφάλειας Τροφίμων

Μάρτιος 2026

Λέξεις-κλειδιά: εργαστηριακή διάγνωση, τροφιμογενή νοσήματα, ιοί, παράσιτα, τοξίνες, Norovirus, Ελλάδα